

ODERWANIE (20) *sb n*

o pierwsze e oraz a jasne, końcowe e pochylone.

sg *N* oderwanié (10); -é (2), -(e) (8). ◇ *G* oderwaniá (6). ◇ *A* oderwani(e) (1). ◇ *I* oderwaniém (2); -ém (1) *SarnStat*, -ęm (1) *SkarJedn*. ◇ *L* oderwaniu (1).

Składnia przydawki dopełniającej równoznacznej z dopełnieniem sprawcy: oderwanie przez kogo, przez co (2).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu.

I. Rzeczownik od „oderwać” (9) :

1. Oddzielenie części większej całości, urwanie, wyszarpięcie; *revulsio Mącz, Calep; avulsio, distractio Mącz; carptus Calep* (6) : *Distractio, Roftárgnienie/ oddalenie/ oderwanie. Mącz 462a, 478c, 479a; Calep 167b, 921a.*

a. O działaniu sił przyrody [czego] (1) : *Alluvio – Brzegu oderwanie przez powodz Calep 54b.*

2. O ziemiach: zabranie, podbicie [czego] (2) : do tego nie chyli oderwanié [przez Turków] Wołofkiéy ziemie *OrzJan 83; iżebyłmy [...] nieprzyjacielowi odpór dąć mogli/ y krzywd dawnych/ które ciérpi Rzeczpołpolita [...] zá okupowaniém y oderwaniém zamków y ziem przez nieprzyaciela/ powetować SarnStat 851.*

3. Spowodowanie zaprzestania czegoś; *przen [czego od czego]* (1) : Powściągliwość (to iest wkaranie ciála/ y oderwanie go od wżytkiej rołkołszy) [chrześcijanie] máią zá fundáment: ná którym inne cnoty buduią. *SkarŻyw 362.*

II. Rzeczownik od „oderwać się” : Wystąpienie ze wspólnoty (11) :

a. Państwowej [czyje] (1) : przywoził/ iż ná ten czas nie mógł dożyć pánów Polłkich żądaniu wczynić/ dla niebezpieczności głowy swoiey/ y oderwania Litwy *StryjKron 617.*

b. Religijnej; herezja (10) :

oderwanie od kogo, od czego (6): Oderwanie wczniow Luterowych od niego [Kościoła]. *ReszPrz 62 marg. Cf Wyrażenie.*

oderwanie czyje [w tym: G sb pron (4), pron poss (1)] (5): Często bárzo Papieżowie [...] przez połty swoie/ Greki obfýłali/ y płáčliwie nád ich oderwaniém nárzekáiąc wlkázowali *SkarJedn 335, 265; ReszPrz 62 marg; WujNT 270, 333.*

Wyrażenie: »oderwanie od Kościoła« (5): *KromRozm III E3v, K8v, L; Lucyferanowie y Donátyftowie wżywali tego mieyfcá/ ná wymowkę oderwania swego od kościoła WujNT 270, 31.*

Szeregi: »kacerstwo i oderwanie« (1): iż nye z początku ták w krześcijaństwyé dżyerzano/ ále od Ariuśa w Alexándryey fye to znyećilo było/ kacerstwo było y oderwane od kołcyoła powłfechnego *KromRozm III E3v.*

»oderwanie a odłączenie« (1): iż ono wśfytko co fprawuye z vrzędu swego kápłáńskyege w onym oderwanyu á odłączeniu od kołcyoła/ [...] fktku á pożytku żadnego duchownego [...] nye dáye. *KromRozm III K8v.*

»odstąpienie i oderwanie« (1): Owoce zálię żywotá y obyczáiw Haeretyckich fą; Odstąpienie od wiary/ y oderwanie od kościoła powłzechnego. *WujNT 31.*

W przen (1) :

Wyrażenie: *bibl.* [Hebr 10/39] »syn oderwania« (1): Z ktorego [Kościoła] iedności ktorzyby fie odłączyli zowie ich indżiey *filios subtractionis*: fynami oderwania ku zâtrâceniû *PowodPr* 29.

Synonimy: **I.1.** *oddarcie, odlamanie*; **2.** *odkupowanie*; **3.** *odezwanie, odwabienie, odwiedzenie*;
II. *odłączenie*; **b.** *apostazyja, heretyctwo, herezis, herezyja, kacerstwo, oddzielenie, oddzielenie się, odstąpienie, odstępstwo, odszczepienie, odszczepieństwo, odtargnienie, wyłączenie.*

Cf **ODERWAĆ, ODERWAĆ SIĘ, ODERWANIE SIĘ**

MM